

**Мельник
Юрій
Борисович**

доктор філософії з освітніх наук (PhD),
доцент, психолог вищої категорії,
практичний психолог-методист;
директор Науково-дослідного інституту ХОГОКЗ;
професор кафедри психології та педагогіки НАНГУ

Ю. Б. МЕЛЬНИК

Автор понад 140 наукових праць, серед яких: дисертації; монографії; статті в професійних журналах; статті в міжнародних наукових журналах А, В, С; статті в збірниках конференцій, конгресів, симпозіумів; навчальні посібники, авторські програми для учнів і студентів закладів вищої освіти.

**Засновник міжнародного наукового періодичного рецензованого журналу „International Journal of Science Annals” (IJSA).
Співзасновник „International Journal of Education and Science” (IJES).
Головний редактор IJSA, IJES, а також член редакційних колегій наукових періодичних журналів українських і закордонних видань у галузі освіти, психології, медицини.
Рецензент численних наукових видань, в тому числі індексованих в Scopus, Web of Science.**

Сфера наукових інтересів – освіта та виховання, соціальна педагогіка, методологія та теорія психології, психотехнології, культура здоров'я.

Робоча програма навчальної дисципліни “Педагогіка вищої школи” призначена для підготовки магістрів, здобувачів первинної спеціалізації, слухачів післядипломної освіти, перепідготовки та підвищення кваліфікації в системі педагогічної освіти.

ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

робоча програма навчальної дисципліни

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ХОГОКЗ
Освітній центр

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор науково-дослідного
інституту ХОГОКЗ

Ю. Б. Мельник

22 квітня 2018 року

ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Харків
“ХОГОКЗ”
2018

УДК 37.091.315.7:37.091.12:005.963(072)
DOI 10.26697/SRI.KRPOCH/Melnyk.Yu.3.2018
М 48

Розробник:

Мельник Юрій Борисович,
доктор філософії з освітніх наук (PhD), доцент,
психолог вищої кваліфікаційної категорії, “Практичний психолог – методист”

Рекомендовано:

Вченою радою
Науково-дослідного інституту ХОГОКЗ
(протокол № 1 від 22.04.2018 р.)

Погоджено:

Науково-методичною радою
Науково-дослідного інституту ХОГОКЗ
(протокол № 1 від 22.04.2018 р.)

Директор Освітнього центру,
Заступник директора науково-дослідного інституту ХОГОКЗ,
доктор філософії з економічних наук (PhD), доцент
22 квітня 2018 року

І. С. Пипенко

Мельник Ю. Б. Педагогіка вищої школи: робоча прогр. навч. дисципліни. Харків: ХОГОКЗ. 2018. 19 с.
doi:10.26697/SRI.KRPOCH/Melnyk.Yu.3.2018

Робоча програма навчальної дисципліни “Педагогіка вищої школи” призначена для підготовки магістрів, здобувачів первинної спеціалізації, слухачів післядипломної освіти, перепідготовки та підвищення кваліфікації в системі педагогічної освіти.

© Мельник Ю. Б., 2018.
© НДІ ХОГОКЗ, 2018.

1. Опис навчальної дисципліни

Інформація про викладача	
Ім'я та прізвище	Юрій МЕЛЬНИК
Наукова ступінь	доктор філософії з освітніх наук (PhD)
Вчене звання	доцент
Посада	директор
Місце роботи	Науково-дослідний інститут ХОГОКЗ
Структурний підрозділ/кафедра	Освітній центр ХОГОКЗ
Контакти	https://institute.culturehealth.org
Email	sci.res.institute@gmail.com

Найменування показників	Рівень освіти, галузь знань, спеціальність	Характеристика навчальної дисципліни
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)	очна / заочна форма навчання
Статус дисципліни	базовий	цикл загальної підготовки
Мова викладання		українська
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: ...	
Блоків змістових модулів – 1	Спеціальність: ...	Рік підготовки: 1-й
Змістових модулів – 9		Семестр: 1-й
ІНДЗ – не передбачене		
Загальна кількість годин – 90		Лекції – 18 год.
		Практичні, семінарські – 34 год.
		Самостійна робота – 36 год.
		Вид контролю: залік – 2 год.

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для очної форми навчання 54/36

для очної форми навчання 16/74

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – дати слухачам цілісну систему знань про освіту у вищій школі, розкрити концепції, основні теорії, методологію, технології та методи викладання навчальних дисциплін в університетській освіті, а також оволодіння комплексом професійних умінь та навичок необхідних для здійснення їхніх майбутніх обов'язків, повноважень та функцій..

Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі вищої освіти повинні:

Знати: структуру і зміст навчального процесу в закладі вищої освіти; основи організації роботи викладачів, кафедри, деканату, адміністрації; специфіку науково-педагогічної діяльності викладача вищої школи; принципи розробки педагогічних технологій освітньо-виховної взаємодії з студентами; різноманітні дослідно-експериментальні форми педагогічної діяльності; засоби активізації пізнавальної діяльності аудиторії здобувачів; методи забезпечення ефективного управління навчально-творчою діяльністю здобувачів;

Уміти: творчо застосовувати знання і способи діяльності, засвоєні під час викладання навчальних дисциплін; планувати, організовувати і аналізувати різноманітні види навчальних і позааудиторних занять; використовувати у педагогічній практиці найбільш ефективні методи навчання, виховання і розвитку здобувачів; організовувати і проводити науково-методичну роботу; розробляти ефективну дидактичну систему організації навчально-виховного процесу; використовувати сучасні педагогічні технології організації освітньо-виховного процесу; використовувати засоби активізації навчально-творчої діяльності аудиторії здобувачів та інноваційні методи навчання; апробувати інноваційні прийоми, методи та засоби навчання і виховання, що застосовуються в системі педагогічного процесу;

Володіти та відтворювати: досвідом практичної педагогічної діяльності шляхом самостійного вибору та застосування типових методів діяльності в галузі інтеграційних процесів в освітній галузі; вирішувати фахові завдання шляхом застосування нових форм і методів організації та управління освітнім процесом та організації соціального середовища;

Бути ознайомленим із понятійним апаратом, необхідним для організації навчально-виховної діяльності за фахом; теоретичними положеннями педагогіки та інформаційного забезпечення навчально-виховної діяльності; практикою організації діяльності педагогів у закладах вищої освіти достатньої для виконання у повному обсязі своїх функціональних обов'язків, формування і впровадження власних поглядів, можливих напрямів розвитку педагогічного забезпечення. Мати уявлення про законодавче та нормативно-правове забезпечення вищої освіти; структуру вищої освіти в Україні та інших країнах.

Компетентності, які формує навчальна дисципліна «Педагогіка вищої школи»:

1. Комунікативними:

- 1) здатність до аналізу та синтезу основних положень керівних документів системи вищої освіти;
- 2) уміння організовувати і планувати свою навчально-виховну діяльність;
- 3) базові знання з історії становлення вищої освіти в Україні;
- 4) базові знання з педагогіки вищої школи;
- 5) базові знання з професії щодо управління якістю підготовки фахівців у вищих навчальних закладах;
- 6) комунікативні навички з рідної мови;
- 7) елементарні комп'ютерні навички;

- 8) навички оперування інформацією (здатність отримувати та аналізувати інформацію з різних джерел);
- 9) здатність вирішувати проблеми;
- 10) здатність приймати рішення.

2. Міжособистісними:

- 1) здатність до критики та самокритики;
- 2) здатність працювати в команді;
- 3) міжособистісні навички;
- 4) здатність працювати в міждисциплінарній команді;
- 5) здатність співпрацювати з експертами в інших предметних областях;
- 6) здатність сприймати різноманітність та між культурні відмінності;
- 7) здатність працювати в міжнародному контексті;
- 8) прихильність до етичних цінностей.

3. Системними:

- 1) знання основних документів Болонського процесу;
- 2) знання особливостей структури і основних вимог ECTS;
- 3) базові знання щодо запровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП) у ЗВО України та освітньо-кваліфікаційні рівні (ступенева освіта) в Україні;
- 4) здібність до навчання;
- 5) здатність застосовувати знання на практиці;
- 6) дослідницькі здібності;
- 7) здатність адаптуватися до нових ситуацій;
- 8) здатність генерування нових ідей (творчості);
- 9) здатність до лідерства;
- 10) розуміння культур та звичаїв інших країн;
- 11) здатність працювати автономно над педагогічною та науковою літературою і періодикою, постійно підвищувати рівень педагогічних та соціально-політичних знань;
- 12) здатність до розробки проектів та керування ними;
- 13) здатність до ініціативи і підприємництва;
- 14) відповідальність за якість;
- 15) прагнення до успіху.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Очна форма навчання							Заочна (дистанційна) форма навчання						
	усього	у тому числі						усього	у тому числі					
		л	гр.	пр.	сем.	к.р.	с.р.		л	гр.	сем.	к.р.	інд.	с.р.
Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки вищої школи														
Заняття 1. Загальні основи педагогіки вищої школи. Навчальні питання. 1. Предмет, мета, завдання та функції педагогіки вищої школи. 2. Категоріально-понятійний апарат педагогіки вищої школи. 3. Вища освіта, її роль та структура в Україні.	2	2						2	2					
Питання для самостійного опрацювання. 1. Місце педагогіки вищої школи в системі пед. наук. 2. Зв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками. 3. Нормативні документи, що визначають зміст вищої освіти.	4						4	4						4
Заняття 2. Загальні основи педагогіки вищої школи. Навчальні питання. 1. Система та зміст вищої освіти в Україні. 2. Основні типи ЗВО в Україні. 3. Організаційно-правове забезпечення вищої освіти України.	2				2			4						4
Разом за змістовим модулем 1	8	2			2		4	10	2					8

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	Очна форма навчання						Заочна (дистанційна) форма навчання						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	гр.	пр.	сем.	к.р.		с.р.	л	гр.	сем.	к.р.	інд.
Змістовий модуль 2. З історії вищої педагогічної освіти													
Заняття 1. З історії вищої педагогічної освіти. Навчальні питання. 1. Соціально-історичні характеристики розвитку вищої школи в Україні. 2. Вища педагогічна освіта за кордоном.	2	2					4						4
Питання для самостійного опрацювання. 1. Мета, завдання та зміст вищої освіти в Україні. 2. Система освіти в Україні, її структура. 3. Принципи діяльності освітніх закладів.	4					4	4						4
Заняття 2. З історії вищої педагогічної освіти. Навчальні питання. 1. Передісторія вищої школи в Україні. 2. Система вищої освіти у провідних країнах Заходу та Сходу.	4				4		4			4			
Разом за змістовим модулем 2	10	2			4		4	12		4			8
Змістовий модуль 3. Специфіка діяльності викладача і студента в закладі вищої освіти													
Заняття 1. Специфіка діяльності викладача і студента в закладі вищої освіти.	2	2					2	2					

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Очна форма навчання							Заочна (дистанційна) форма навчання						
	усього	у тому числі						усього	у тому числі					
		л	гр.	пр.	сем.	к.р.	с.р.		л	гр.	сем.	к.р.	інд.	с.р.
Навчальні питання. 1. Специфіка та основні напрями діяльності викладача ЗВО. 2. Студентство як соціальна група.														
Питання для самостійного опрацювання. 1. Куратор. 2. Професіограма куратора вищої школи. 3. Функції куратора.	4						4	4						4
Заняття 2. Специфіка діяльності викладача і студента в закладі вищої освіти. Навчальні питання. 1. Основні напрями діяльності викладача закладу вищої освіти. 2. Права і обов'язки здобувачів ВО. 3. Адаптація студентів у ЗВО.	4				4			4						4
Разом за змістовим модулем 3	10	2			4		4	10	2					8
Змістовий модуль 4. Зміст, форми, методи та прийоми навчання в закладі вищої освіти														
Заняття 1. Зміст, форми, методи та прийоми навчання в закладі вищої освіти. Навчальні питання. 1. Поняття про дидактику вищої школи. 2. Зміст освіти як проблема дидактики вищої школи.	2	2						2	2					

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Очна форма навчання							Заочна (дистанційна) форма навчання						
	усього	у тому числі						усього	у тому числі					
		л	гр.	пр.	сем.	к.р.	с.р.		л	гр.	сем.	к.р.	інд.	с.р.
3. Методи та форми організації навчального процесу у вищій школі.														
Питання для самостійного опрацювання. 1. Навчальний план, навчальна програма, підручник вищої школи. 2. Сутність і структура процесу навчання у ЗВО.	4						4	4						4
Заняття 2. Методологічні основи навчання у вищій школі. Навчальні питання. 1. Педагогічна характеристика провідних видів навч. занять. 2. Проблемно-пошуковий метод. 3. Лекція та її провідне значення в реалізації процесу навчання. 4. Методика реалізації навчально-виховних цілей під час семінару. 5. Методика реалізації навчально-виховних цілей під час практичного та групового занять. Завдання на самостійну роботу: Сутність принципів виховання.	4				4			4						4
Разом за змістовим модулем 4	10	2			4		4	10	2					8

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Очна форма навчання						Заочна (дистанційна) форма навчання							
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	гр.	пр.	сем.	к.р.		с.р.	л	гр.	сем.	к.р.	інд.	с.р.
Змістовий модуль 5. Виховання особистості в колективі														
Заняття 1. Виховання особистості в колективі. 1. Поняття про методи, прийоми виховання, засоби і форми організації виховної роботи. 2. Класифікація методів виховання. 3. Педагогічні умови використання методів виховання.	2	2						2						2
Питання для самостійного опрацювання. 1. Характеристика окремих методів виховання. 2. Класифікація форм організації виховної роботи.	4						4	2						2
Заняття 2. Базова культура особистості: зміст і шляхи форм. Навчальні питання. 1. Виховання громадянської культури. 2. Виховання розумової культури. 3. Філософсько-світоглядна підготовка. 4. Виховання моральної культури. 5. Виховання екологічної культури. 6. Трудове виховання і	4				4			4						4

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Очна форма навчання							Заочна (дистанційна) форма навчання						
	усього	у тому числі						усього	у тому числі					
		л	гр.	пр.	сем.	к.р.	с.р.		л	гр.	сем.	к.р.	інд.	с.р.
профорієнтація. 7. Виховання естетичної культури. 8. Формування психологічної культури. 9. Формування фізичної культури. 10. Формування культури здоров'я.														
Разом за змістовим модулем 5	10	2			4		4	8						8
Змістовий модуль 6. Сучасні технології навчання														
Заняття 1. Сучасні технології навчання. Навчальні питання. 1. Сутність і взаємозв'язок понять “освітні технології”, “педагогічні технології” та “навчальні технології”. 2. Класифікація педагогічних технологій. 3. Характеристика нових інформаційних технологій.	2	2						4						4
Питання для самостійного опрацювання. Класифікація педагогічних технологій: 1. Модульно-рейтингова технологія навчання. 2. Технологія проблемного навчання. 3. Групові технології та їх	4						4	4						4

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Очна форма навчання							Заочна (дистанційна) форма навчання						
	усього	у тому числі						усього	у тому числі					
		л	гр.	пр.	сем.	к.р.	с.р.		л	гр.	сем.	к.р.	інд.	с.р.
Заняття 2. Педагогічні та організаційні аспекти активізації навчальної діяльності суб'єктів навчання. Навчальні питання. 1. Індивідуалізація навчально-пізнавальної діяльності. 2. Педагогічні засади та методика застосування сучасних технологій навчання.	4				4			2			2			
Разом за змістовим модулем 6	10	2			4		4	10			2			8
Змістовий модуль 7. Контроль та облік знань, умінь, навичок студентів у закладах вищої освіти														
Заняття 1. Контроль та облік знань, умінь, навичок студентів у закладах вищої освіти. Навчальні питання. 1. Функції та основні принципи контролю. 2. Види контролю та форми перевірки знань, умінь, навичок студентів. 3. Методи контролю.	2	2						2	2					
Питання для самостійного опрацювання. 1. Поняття про засоби навчання. 2. Прості засоби. 3. Складні засоби.	4						4	4						4
Заняття 2. Діагностика навчання. Навчальні питання.	4				4			4						4

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Очна форма навчання							Заочна (дистанційна) форма навчання						
	усього	у тому числі						усього	у тому числі					
		л	гр.	пр.	сем.	к.р.	с.р.		л	гр.	сем.	к.р.	інд.	с.р.
1. Діагностика результатів навчання. 2. Контроль результатів навчально-пізнавальної діяльності здобувачів. 3. Тестування рівня засвоєння змісту освіти. 4. Оцінювання результатів навчання.														
Разом за змістовим модулем 7	10	2			4		4	10	2					8
Змістовий модуль 8. Науково-дослідна діяльність студентів магістратури														
Заняття 1. Науково-дослідна діяльність студентів магістратури. Навчальні питання. 1. Значення дослідницької діяльності студентів. 2. Магістерські роботи та їх типи. 3. Загальні і специфічні вимоги до магістерської роботи.	2	2						2						2
Питання для самостійного опрацювання. 1. Розробка плану проспекту дипломної роботи. 2. Розробка плану тез або статті.	4						4	2						2
Заняття 2. Інноваційні процеси в освіті. Навчальні питання. 1. Інновації в освіті.	4				4			4					4	4

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Очна форма навчання							Заочна (дистанційна) форма навчання						
	усього	у тому числі						усього	у тому числі					
		л	гр.	пр.	сем.	к.р.	с.р.		л	гр.	сем.	к.р.	інд.	с.р.
2. Передовий педагогічний досвід і впровадження досягнень педагогічної науки. 3. Підвищення кваліфікації викладачів і їх атестація.														
Разом за змістовим модулем 8	10	2			4		4	8						8
Змістовий модуль 9. Основи управління у вищій школі														
Заняття 1. Педагогічний менеджмент. Навчальні питання. 1. Процес управління. 2. Поняття про процес управління. 3. Функції внутрішньо вузівського управління. 4. Прийняття рішень.	2	2						2						2
Питання для самостійного опрацювання. 1. Опрацювати Закон України "Про вищу освіту" (2014 р.). 2. З'ясувати функціональні обов'язки керівника ЗВО і керівників його структурних підрозділів. 3. Сформулювати 8–10 правил ставлення керівника колективу до органів самоврядування.	4						4	2						2
Заняття 2. Управління: суть, історія розвитку, сучасний стан управління освітою.	4				4			4						4

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Очна форма навчання							Заочна (дистанційна) форма навчання						
	усього	у тому числі						усього	у тому числі					
		л	гр.	пр.	сем.	к.р.	с.р.		л	гр.	сем.	к.р.	інд.	с.р.
Навчальні питання. 1. Поняття про управління, менеджмент, педагогічний менеджмент. 2. Державне управління системою вищої освіти. 3. Управління ЗВО. 4. ЗВО як педагогічна система й об'єкт управління.														
Заняття 3. Контрольна робота	2					2		2			2			2
Разом за змістовим модулем 9	12	2			4	2	4							
Підготовка до контрольної роботи								2						2
Захист контрольної роботи								2				2		
Залік з оцінкою														
Усього за дисципліну	90	18			34	2	36	90	8		6	2		74

4. Критерії оцінювання знань здобувачів

Оцінювання знань слухачів здійснюється відповідно до Положення «Про організацію освітнього процесу в НДІ ХОГОКЗ».

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінки			Критерії
за шкалою ECTS	за національною шкалою	за шкалою закладу	
A “Відмінно”	Відмінно	90 - 100	Здобувач виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; опрацював основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності у розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
B “Дуже добре”	Добре	82 - 89	Здобувач виявив систематичні та глибокі знання вище середнього рівня навчального матеріалу дисципліни; продемонстрував уміння легко виконувати завдання, передбачені програмою; опрацював літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
C “Добре”		74 - 81	Здобувач виявив у цілому добрі знання навчального матеріалу дисципліни при виконанні передбачених програмою завдань, але припустив низку незначних помилок; опрацював основну літературу, рекомендовану програмою; показав систематичні знання з дисципліни; здатний самостійно використовувати та поповнювати знання у процесі подальшого навчання та професійної діяльності.
D “Задовільно”	Задовільно	64 - 73	Здобувач виявив знання навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; виконав завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, що зазначена у програмі; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання співбесіди, тестування, при виконанні завдань тощо, які може усунути самостійно.
E “Достатньо”		60 - 63	Здобувач виявив мінімальні знання основного навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; в основному виконував завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, що зазначена у програмі; припустив значні помилки у відповідях на запитання співбесіди, тестування, при виконанні завдань тощо, які може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.
FX “Незадовільно”	Незадовільно	40 - 59	Здобувач має значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу дисципліни; припускає принципові помилки при виконанні передбачених програмою завдань.
F “Незадовільно”		1 - 39	Здобувач не має знань зі значної частини навчального матеріалу; припускає принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань; не спроможний самостійно засвоїти програмний матеріал.

5. Методичне забезпечення

1. Мельник Ю. Б. Педагогіка вищої школи: в схемах і таблицях: навч.-метод. посіб. Харків: ХОГОКЗ, 2016. 64 с. doi:10.26697/9789669726063.2016
2. Мельник Ю. Б. Педагогіка вищої школи: силабус: навч.-метод. посіб. Харків: ХОГОКЗ, 2018. 27 с. doi:10.26697/SRI.KRPOCH/Melnyk.Yu.2.2018
3. Мультимедійні засоби навчання з навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи». Змістовий модуль 1-9.
4. Плакати за темами змістових модулів 1-9 навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи».

6. Рекомендована література

Основна

1. Артемова Л. В. Педагогіка і методика вищої школи: навч.-метод. посіб. Київ: Кондор, 2008. 272 с.
2. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 384 с.
3. Кудіна В. В., Соловей М. І., Спіцин Є. С. Педагогіка вищої школи. Вид. 2-ге, допов. і переробл. Київ: Ленвіт, 2007. 194 с.
4. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Київ: Знання, 2005. 486 с.
5. Лекції з педагогіки вищої школи: навч. посіб./за ред. В. І. Лозової. Харків: ОВС, 2006. 496 с.

Допоміжна

1. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII // База даних “Законодавство України”/ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/ed20180101#Text>
2. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII // База даних “Законодавство України”/ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/ed20170905#Text>
3. Бех І. Д. Виховання особистості: підручник. Київ: Либідь, 2008. 848 с.
4. Кайдалова Л. Г., Щокіна Н. Б. Педагогіка вищої школи. Харків: Вид-во НФаУ, 2011. 24 с.
5. Лозова В. І. Теоретичні основи виховання і навчання: навч. посіб. Харків: ХДПУ ім. Г. С. Сковороди, 1997. 338 с.
6. Мельник Ю. Б. Методика підготовки до наукової доповіді. *Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія*. 2012. № 1. С. 29–33.
7. Мельник Ю. Б. Основи психотехнологій: прогр. та навч.-метод. матеріали. Вид. 3-є, перероб. і допов. Харків: ХНПУ, 2011. 64 с.
8. Мельник Ю. Б. Упровадження програмованого навчання у вищій військовій навчальній заклад. *Честь і закон*. 2016. № 4(59). С. 50–54.
9. Мельник Ю. Б. Щодо ідеї створення здорового освітнього середовища. *Новий колегіум*. 2013. № 3(73). С. 21–25.
10. Мельник Ю., Пипенко І. Запровадження педагогічної логістики у вищій школі. *Науковий вісник Львівської академії. Сер. Педагогічні науки*. 2017. Вип. 1. С. 100–105.
11. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. Київ, 2007. 232 с.
12. Педагогіка вищої школи: навч. посіб./З. Н. Курлянд та ін. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ: Знання, 2005. 399 с.

13. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Вид. 2-ге, допов. Київ: Академвидав, 2018. 456 с.
14. Хрестоматія з педагогіки вищої школи: навч. посіб./за заг. ред. В. І. Лозової. Харків: Апостроф, 2011. 408 с.
15. Melnyk Y., Pypenko I. Innovative potential of modern specialist: the essence and content. *Psychological and pedagogical problems of modern specialist formation*/ed. by Yu. B. Melnyk. Warsaw: ANAGRAM; Kharkiv: KRPOCH, 2017. P. 9–16. doi:10.26697/9789669726094.2017.9

Інформаційні ресурси

1. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського: веб-сайт. URL: <https://dnrb.gov.ua>
2. Міністерство освіти і науки України: веб-сайт. URL: <https://www.mon.gov.ua>
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
4. Academia: website. URL: <https://www.academia.edu>
5. Google Scholar: website. URL: <https://scholar.google.com>
6. Scopus database: website. URL: <https://www.scopus.com>
7. Web of Science database: website. URL: <https://webofknowledge.com>

Розробник: доктор філософії з освітніх наук (PhD), доцент,
Директор науково-дослідного інституту ХОГОКЗ

Ю. Б. Мельник